

Nordea pensionsplan Försäkringsvillkor 2018-10-01

Nordeas pensionsplan kan innehålla ålderspension med eller utan återbetalningsskydd, premiefrielse, sjukförsäkring och familjepension. Försäkringstagaren ingår ramavtal med Nordea Livförsäkring Sverige AB, som reglerar pensionsplanens omfattning. Försäkrad gör sedan sina individuella val inom de ramar som försäkringstagaren angivit.

1 Försäkringsavtalet

Försäkringsgivare är Nordea Livförsäkring Sverige AB (publ) "Bolaget", 516401-8508, med säte i Stockholm.

Anknuten försäkringsförmedlare är Nordea Bank Abp, filial i Sverige, "Banken", 516411-1683, 105 71 Stockholm.

Bolaget ansvarar för ren förmögenhetsskada förorsakad av Banken. Bolaget står under tillsyn av Finansinspektionen (Sverige), www.fi.se. Banken står under tillsyn av Europeiska centralbanken (ECB), www.ecb.europa.eu, och Finansinspektionen (Finland), www.finanssivalvonta.fi

För försäkringsavtalet gäller försäkringsansökan, ramavtal, försäkringsbrev, försäkringsvillkor och svensk lag. Försäkringsavtalet grundar sig på de uppgifter försäkringstagare och försäkrad lämnar till Bolaget. Enskild försäkrings omfattning framgår av försäkringsbrevet.

2 Ikraftträdande och ansvar

2.1 Ansvaret inträder

Försäkringsavtalet börjar gälla och Bolagets ansvar inträder dagen efter att ansökan har skickats till Bolaget, om det inte av ansökan eller på annat sätt framgår att avtalet ska träda i kraft senare. Försäkringsavtalet kan dock träda ikraft tidigast då ramavtalet trätt ikraft. Kan enskild försäkring inte beviljas på normala villkor träder försäkringen ikraft då de nya villkoren accepterats.

Ansökan som är ofullständig ska kompletteras inom tre månader. Har komplettering inte inkommit inom denna tid kan ansökan komma att avslås.

Ska Bolaget återförsäkra hela eller viss del av försäkringen på grund av försäkringens storlek, inträder ansvaret för denna del först när återförsäkringen beviljats.

2.2 Ansvaret upphör

Försäkringsavtalet upphör på begäran eller om försäkringstagaren/försäkrad inte längre uppfyller de krav som ställs för att teckna försäkring.

2.2.1 Ålderspension

Ålderspension upphör vid sista utbetalningsdagen eller då försäkringskapitalet flyttas från försäkringen. Ålderspension med återbetalningsskydd upphör då försäkrad avlider och förmånstagare saknas. Ålderspension utan återbetalningsskydd upphör då försäkrad avlider.

2.2.2 Premiefrielse

Premiefrielseförsäkringen gäller till ålderspensionens avtalade utbetalningstidpunkt, dock längst till den månad försäkrad fyller 65 år. Premiefrielseförsäkringen upphör då anställning eller näringsverksamhet upphör, då premiebetalning till ålderspension avslutas eller då flytt av pensionskapital genomförs.

2.2.3 Sjukförsäkring

Sjukförsäkringen gäller till och med ålderspensionens avtalade utbetalningstidpunkt, dock längst till och med den månad försäkrad fyller 65 år. Sjukförsäkring upphör då anställning eller näringsverksamhet upphör, då premiebetalning till ålderspension avslutas eller då flytt av pensionskapital genomförs. Sjukförsäkring under utbetalning upphör först då försäkrads arbetsförmåga upphört, dock senast vid ålderspensionens avtalade utbetalningstidpunkt.

2.2.4 Familjepension

Familjepensionen gäller till och med ålderspensionens avtalade utbetalningstidpunkt, dock längst till och med den månad försäkrad fyller 70 år. Familjepension upphör då anställning eller näringsverksamhet upphör, då premiebetalning till ålderspension avslutas eller då flytt av ålderspensionskapital genomförs.

3 Teckningsregler

Pensionsplanen kan tecknas som tjänstepension för anställd av arbetsgivare med fast driftställe i Sverige. Arbetsgivaren är försäkringstagare.

Pensionsplanen kan tecknas som privat pension av enskilda näringsidkare och delägare i handels- och kommanditbolag. Näringsidkaren är försäkringstagare.

Försäkrad ska vara svensk medborgare eller bosatt i Sverige samt inskriven i svensk försäkringskassa. I tjänstepension är den anställde försäkrad och förmånstagare.

I privat pension är näringsidkaren försäkrad.

4 Produktkrav

4.1 Ålderspension

Ålderspension tecknas utan krav på hälsoprövning.

4.2 Återbetalningsskydd

Ålderspension med återbetalningsskydd tecknas utan krav på hälsoprövning. Återbetalningsskydd kan även väljas till

under premiebetalningstiden. Tillägg av återbetalningsskydd kräver godkänd hälsoprövning om ej optionsrätten utnyttjas. Optionsrätten kan utnyttjas när försäkrad ingår äktenskap, inleder samboförhållande eller när arvsberättigat barn tillkommer. Optionsrätten ska utnyttjas inom tolv månader från den tidpunkt då förändringen i familjeförhållandet inträffade och före försäkrads 60-årsdag.

4.3 Premiebefrielse

Premiebefrielse tecknas med krav på godkänd hälsoprövning. Tecknande av premiebefrielse kräver premiedragande ålderspension. Vid teckningstidpunkten ska försäkrad inte ha fyllt 60 år.

4.4 Sjukförsäkring

Sjukförsäkring tecknas med krav på godkänd hälsoprövning. Tecknande av sjukförsäkring kräver premiedragande ålderspension. Vid teckningstidpunkten ska försäkrad inte ha fyllt 60 år.

4.5 Familjepension

Familjepension tecknas med krav på godkänd hälsoprövning. Tecknande av familjepension kräver premiedragande ålderspension. Vid teckningstidpunkten ska försäkrad inte ha fyllt 65 år. Har familjepensionen tecknats med premiebefrielse får försäkrad inte ha fyllt 60 år.

4.6 Hälsokrav och övriga uppgifter

Uppgifter om försäkrads hälsa kan krävas vid ansökan om försäkring samt vid ändring i försäkring som påverkar Bolagets försäkringsrisk. Hälsoprövning sker enligt vid var tid gällande riskprövningsregler. Kan hälsoprövningen ej godkännas kan premien bli förhöjd, försäkringen ges restriktion eller ansökan avslås.

Oriktiga eller ofullständiga uppgifter kan medföra att rätt till försäkringsersättning helt eller delvis uteblir eller att försäkringsavtalet blir ogiltigt. Detta gäller oavsett om uppgiften lämnats av försäkringstagaren eller försäkrad.

Även annan information om förhållanden som påverkar Bolagets försäkringsrisk kan krävas. Bolaget kan avslå försäkringsansökan eller begärda ändringar i försäkring med hänsyn till sådan information.

4.6.1 Fullt arbetsför

Fullt arbetsför anses den vara som vid ansökan:

- fullgör sitt ordinarie arbete utan inskränkningar
- inte uppbär sjukersättning, sjukpenning eller motsvarande ersättning från arbetsgivare, försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning
- inte har varit sjukskriven mer än 30 dagar i följd de närmast föregående 360 dagarna
- inte av hälsoskäl har särskilt anpassat arbete eller lönebidragsanställning.

5 Förmånstagare

För ålderspension med återbetalningsskydd och familjepension gäller följande förmånstagarförordnande: I första hand make/registrerad partner/sambo. I andra hand barn.

Ändring och återkallelse av förmånstagarförordnande ska skriftligen inges till Bolaget. Förmånstagare kan endast vara personer som är tillåtna enligt Inkomstskattelagen

(1999:1229): Make/registrerad partner, sambo, tidigare make/registrerad partner/sambo samt barn till den försäkrade eller dennes make/registrerad partner/sambo eller tidigare make/sambo. Förordnande som omfattar annan person är i den delen utan verkan.

Förmånstagare får förfoganderätt till försäkringen om inte annat angivits.

Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin rätt. I avstående eller avliden förmånstagers ställe träder den förmånstagare som är närmast i tur enligt förordnandet. Avstående förmånstagare återinträder om förmånstagare i senare led saknas.

6 Premien

Premie betalas månadsvis i förskott. Med premie avses det sammanlagda beloppet av premierna för de i ramavtalet ingående försäkringarna. Premie till ålderspension kan fördelas mellan de olika förvaltningsformerna.

6.1 Premiens storlek

Premie för premiebefrielse, familjepension och sjukförsäkring bestäms årsvis. Utöver avtalad premie kan extrapremie betalas. För försäkringen finns krav på lägsta premie till ålderspension.

6.2 Bristande premiebetalning

6.2.1 Uppsägning

Om premien inte betalas i rätt tid har Bolaget rätt att säga upp försäkringsavtalet. Uppsägningen får verkan fjorton dagar efter den dag då den avsändes, om inte premien betalas inom denna frist. Då uppsägningen får verkan upphör försäkringskyddet att gälla.

6.2.2 Återupplivning

Om drojsmålet med premiebetalning inte avser första premien och premien betalas inom tre månader från det att uppsägningen fått verkan, återupplivas försäkringen till att gälla enligt sin tidigare omfattning, från och med dagen efter den dag då premien betalas. För att återupplivning ska ske krävs att samtliga utestående premier betalas.

6.3 Premieuppehåll

Premieuppehåll innebär att försäkringstagaren medges rätt att under avtalad tid göra uppehåll med premiebetalningen för befintlig försäkring, den s k premieuppehållsperioden. Premieuppehåll kan medges vid tjänstledighet med stöd av lagstiftning för studier, föräldraledighet eller militärtjänstgöring.

6.3.1 Omfattning

Premieuppehåll kan avse alla i pensionsplanen ingående försäkringar. Vid premieuppehåll för ålderspension avser premieuppehållet även premiebefrielseförsäkring.

Inträffar arbetsförmåga eller dödsfall under premieuppehållsperioden utbetalas inte någon försäkringsersättning.

Vid premieuppehållsperiodens slut återinträder Bolagets ansvar utan krav på ny hälsoprövning, förutsatt att försäkringen återupptagits och premiebetalning påbörjats.

6.3.2 Premieuppehållsperiod

Premieuppehållsperioden motsvaras av den tid då försäkrad är tjänstledig, dock längst två år. Avbryts

premieuppehållsperioden i förtid krävs att försäkrad är fullt arbetsför vid tidpunkten för återinträdet.

7 Förmåner

7.1 Ålderspension med premiegaranti

Ålderspension utbetalas vid avtalad utbetalningstidpunkt och baseras på det försäkringsvärde som byggts upp

genom inbetalda premier och värdeutveckling, efter uttag av avgifter.

Ålderspension utan återbetalningsskydd påförs löpande arvsvinst, vilket gör att försäkringsvärdet blir högre än för ålderspension med återbetalningsskydd.

7.1.1 Garanti

Garantin innebär att varje enskild inbetald premie ger upphov till ett garanterat försäkringsvärde vid avtalad utbetalningstidpunkt. Före avtalad utbetalningstidpunkt kan försäkringsvärdet såväl överstiga som understiga garanterat försäkringsvärde. Vid avtalad utbetalningstidpunkt omräknas garanterat försäkringsvärde till ett månatligt garanterat belopp. Vid omräkningen tillämpas vid var tid gällande antaganden om livslängd, ränta, skatter, avgifter m m.

Vid kortare avtalad premiebetalningstid än fem år utgörs garantin av ett månatligt belopp under avtalad utbetalningstid. Femårsperioden räknas från tidpunkten för första premieinbetalningen.

Garantin kan ändras för kommande premier. Olika garantier kan därför gälla för premier inbetalda vid olika tidpunkter.

7.1.2 Överskjutande försäkringsvärde

Utöver garantin kan ett överskott uppkomma till följd av att avkastningen på förvaltad kapital överstiger garantin. Storleken på överskjutande försäkringsvärde kan variera under försäkringstiden.

Tilldelning av överskjutande försäkringsvärde sker successivt under utbetalningstiden alternativt i sin helhet vid flytt av försäkringskapital. Rätten till överskjutande försäkringsvärde uppkommer först vid tilldelning.

7.1.3 Tidigareläggning av utbetalningstidpunkt

Vid tidigareläggning av utbetalningstidpunkt kan garantin reduceras. Garantin vid ny utbetalningstidpunkt motsvaras av det lägsta av försäkringsvärdet vid ändringstidpunkten och försäkringsvärdet motsvarande garantin vid tidigare avtalad utbetalningstidpunkt.

7.1.4 Senareläggning av utbetalningstidpunkt

Vid senareläggning av utbetalningstidpunkt gäller garantin vid den nya avtalade utbetalningstidpunkten.

7.2 Ålderspension med fondförvaltning

Ålderspension utbetalas vid avtalad utbetalningstidpunkt. Ålderspension ger upphov till ett försäkringsvärde vars storlek baseras på inbetalda premier och värdeutveckling i valda fonder, efter uttag av avgifter.

Befintliga fondandelar fördelas under utbetalningstiden. Vid varje utbetalningstillfälle utbetalas ett belopp som motsvarar värdet av fondandelarna, efter avdrag för eventuella avgifter och skatt. Försäljning av fondandelar sker inom fem bankdagar före utbetalningsdagen. För-

säkrad eller förmånstagare tillgodogörs fondandelsvärdet som gäller vid den tidpunkt transaktionen äger rum. Utfallande belopp varierar med värdet på fondandelarna.

Ålderspension utan återbetalningsskydd påförs löpande arvsvinst, vilket gör att försäkringsvärdet blir högre än för ålderspension med återbetalningsskydd.

7.3 Återbetalningsskydd

Ålderspensionens återbetalningsskydd utbetalas i händelse av försäkrads dödsfall.

Premiegarantins försäkringsvärde vid dödsfall motsvaras av garantin och eventuellt överskjutande försäkringsvärde. Fondförsäkringens försäkringsvärde motsvaras av aktuellt fondvärde.

7.3.1 Dödsfall under premiebetalningstiden

Återbetalningsskyddet motsvaras av försäkringsvärdet.

7.3.2 Dödsfall under utbetalningstiden

Återbetalningsskyddet för tidsbestämd ålderspension motsvaras av återstående försäkringsvärde. Återbetalningsskyddet för livsvarig ålderspension utgörs av den del av försäkringsvärdet som motsvarar ålderspension med 20 års utbetalningstid, avräknat tidigare gjorda utbetalningar.

7.4 Premiebefrielse och sjukförsäkring

Premiebefrielse innebär att Bolaget tillskjuter avtalad premie till ålderspension och familjepension. Sjukförsäkring innebär att Bolaget ersätter del av inkomstbortfall.

7.4.1 Försäkringsersättning

Rätt till försäkringsersättning inträder då försäkrad på grund av sjukdom eller olycksfallsskada får sin arbetsförmåga nedsatt med minst en fjärdedel och arbetsförmågan varat oavbrutet under karenstiden. Försäkringsersättning utgår i förhållande till graden av arbetsförmåga med en fjärdedels-, halv-, tre fjärdedels- eller hel försäkringsersättning. Sjukförsäkringen är helt premiebefriad då ersättning utgår.

Försäkringsersättning utgår för fortsatt sjukperiod från och med månaden efter karenstidens utgång och till och med den månad då arbetsförmågan upphör.

För rätt till ersättning krävs att försäkrad står under fortlöpande läkarkontroll, iakttar läkares föreskrifter samt följer de anvisningar som Bolaget lämnar i samråd med läkare. Bolaget kan begära att försäkrad genomgår undersökning hos särskilt anvisad läkare.

Rätt till försäkringsersättning föreligger inte för sjukperiod som pågår när Bolagets ansvar inträder eller återinträder.

7.4.2 Indexering

När ersättning har utgått oavbrutet i tolv månader förändras ersättningen vid fortsatt oavbruten arbetsförmåga med ett indextillägg som motsvarar prisbasbeloppets förändring sedan ersättningsperiodens början. För varje därefter följande oavbruten tolv månadersperiod av sjukperioden görs ett indextillägg som motsvarar prisbasbeloppets förändring sedan föregående tolv månaders periods början.

Om ny sjukperiod börjar inom tolv månader efter utgången av sjukperiod under vilken rätt till indextillägg förelegat, berättigar försäkringen till indextillägg under den nya sjukperioden som om arbetsförmågan varit i oavbruten följd. Om försäkringsbeloppet har höjts mellan sjukperioderna, minskas det indextillägg som annars skulle gälla vid den nya sjukperiodens början med det försäkringsbeloppets höjning.

Ersättningen höjs inte i något fall med mer än tio procent.

7.4.3 Överförsäkring

Överförsäkring innebär att försäkrads sammanlagda sjukförmåner i förhållande till arbetsinkomster är större än vad Bolaget vid var tid skulle bevilja vid tecknande av en ny försäkring. Föreligger överförsäkring har Bolaget rätt att begränsa försäkringsbeloppet så att överförsäkring inte längre föreligger. Beslut om begränsning av försäkringsbelopp kan gälla redan från den tidpunkt då överförsäkring föreligger. Premie som motsvarar den överförsäkrade delen återbetalas ej.

7.4.4 Karens

Med karenstid avses den tid en sjukperiod ska pågå i oavbruten följd innan rätt till ersättning föreligger. Vid fast karens är karenstiden tre månader. Med rörlig karens avses tid innan Försäkringskassans beslut om aktivitets- eller sjukersättning.

Karenstiden för premiebefrielseförsäkring är tre månader. Sjukförsäkringen kan vara avtalad att gälla med fast eller rörlig karens.

Vid ny sjukperiod inom tolv månader efter en ersättningsperiods slut förkortas karenstiden. Förutsättningen är att försäkrad på nytt blir arbetsförmögen under minst en månad i följd.

Karensförkortning sker med den sammanlagda tid som arbetsförmågan pågått överstigande en månad. Flera sjukperioder om minst en månad kan sammanräknas om de inträffar inom tolv månader från den ersättningsperiods slut som inledde karensförkortningen.

7.4.5 Bedömning av arbetsförmåga

Försäkringskassans bedömning av försäkrads arbetsförmåga ligger till grund för Bolagets bedömning. Bolaget förbehåller sig dock rätten att göra en egen bedömning.

7.4.6 Särskilda sjukdomar

Om försäkrads arbetstid minskar på grund av nedan angivna diagnoser utbetalas ersättning under sex månader efter karenstidens utgång, om försäkrad inte har haft någon av nedanstående diagnoser inom en tid 5 år före försäkringsavtalets ingående:

- Inadekvat blodtillförsel till hjärtats kranskärl som medfört lokal vävnadsdöd av en del av hjärtmuskeln. Detta ska ha föregåtts av karakteristiska bröstsmärtor. Ett elektrokardiogram efter hjärtinfarkten ska visa tydliga förändringar av genomgången hjärtinfarkt och dessutom laboratorieprov som visar hjärtenzymförhöjningar.

- Varje cerebrovasculär incident som ger orsak till neurologiskt bortfall som kvarstår i mer än 24 timmar och som resulterar i lokal vävnadsdöd. Benämningen cerebrovasculär incident omfattar blodproppar i vener och ar-

tärer och blodkärlsbristningar i hjärnan. Kvarstående neurologiska men måste kunna påvisas. Transienta Ischemiska Attacker (TIA) omfattas inte.

- En malign tumör karakteriserad som okontrollerad celltillväxt och cellspridning samt infiltration av vävnad. Även leukemi definieras som cancer. Dock räknas följande tillstånd inte som ersättningsbar cancer:

- icke invasiv cancer in situ
- tumörer i samband med HIV
- all hudcancer som inte klassats som >0.5 mm invasivt malignt melanom.

Ersättning utbetalas om läkare rekommenderat sjukskrivning oavsett Försäkringskassans bedömning. Efter sexmånadersperioden bedöms arbetsförmågan i enlighet med vad som sägs i avsnittet "Bedömning av arbetsförmåga".

7.5 Familjepension

Rätt till försäkringsersättning föreligger då försäkrad avlider. Försäkringsersättningen utgår med avtalat försäkringsbelopp under avtalad utbetalningstid.

8 Giltighetsbegränsningar

Avseende premiebefrielse, sjukförsäkring och familjepension gäller följande inskränkningar i försäkrings-skyddet. En inskränkning i försäkringsavtalets giltighet kan innebära att försäkringsersättning helt eller delvis uteblir eller att försäkringsavtalet blir ogiltigt. Inskränkning i giltigheten kan upphävas genom särskilt avtal.

8.1 Sjukdom

Drabbas försäkrad av något av nedanstående besvär inom 18 månader från försäkringsavtalets ikraftträdande föreligger inte rätt till ersättning vid arbetsförmåga som helt eller delvis kan anses bero på dessa besvär.

- depressiva tillstånd
- asteni
- stressrelaterade sjukdomar, utmattnings- och trötthetssyndrom
- kroniska smärttillstånd samt myalgier
- fibromyalgi
- ålders- eller förslitningsrelaterade smärttillstånd i rygg, leder och muskler.

8.2 Framkallande av försäkringsfall och eget vållande

Rätt till ersättning vid arbetsförmåga föreligger inte vid försäkrads vållande av kroppsskada samt kroppsskada uppkommen på grund av grov oaksamhet eller kriminell handling.

8.3 Självmord

Innan ett år förflutit från det försäkringsavtalet trädde i kraft eller senast återupplivades gäller avtalet vid självmord endast om det måste antas, att den tecknats eller återupplivats utan tanke på självmordet.

8.4 Missbruk

Rätt till ersättning vid arbetsförmåga föreligger inte om skadan beror på försäkrads missbruk av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel eller narkotiska medel eller felaktig användning av läkemedel.

8.5 Flygning

Om försäkrad är passagerare gäller försäkringen vid alla typer av flygningar. Är försäkrad förare eller har annan funktion ombord ger försäkringen inte rätt till ersättning vid dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar till följd av militär flygning, avancerad flygning, yrkesmässig provflygning samt vid alla former av flygning utom Europa.

8.6 Riskfylld verksamhet

Rätt till försäkringsersättning föreligger inte för arbetsoförmåga eller dödsfall som inträffar till följd av att försäkrad är eller har varit aktiv inom någon sport eller idrott och har inkomst eller annan ersättning av denna. Rätt till försäkringsersättning föreligger inte heller vid:

- boxning, kampsport eller liknande,
- bergsklättring, fallskärmschoppning, ballong-, glid-och drakflygning eller annan liknande extremsport, dykning,
- äventyrs-, expeditions- eller annan liknande riskfylld sysselsättning,
- verksamhet som stuntman, luftakrobat eller liknande.

8.7 Vistelse utom Norden

Rätt till försäkringsersättning föreligger inte vid arbetsoförmåga som drabbar försäkrad under vistelse utom Norden, om vistelsen har varat mer än tolv månader. Vistelse utom Norden anses inte avbruten genom tillfälliga uppehåll i Norden för läkarbesök, sjukhusvård, affärer, semester eller liknande.

Denna inskränkning gäller dock inte om försäkrad eller dennes make/registrerad partner/sambo är:

- I utlandstjänst hos svenska staten, ett svenskt före tag eller svensk ideell förening,
- tjänst hos ett utländskt företag med fast anknytning till Sverige eller
- tjänst hos en sammanslutning av stater där Sverige är medlem.

Lämnar försäkrad Norden under pågående sjukperiod föreligger rätt till ersättning endast i den mån och för den tid som en före avresan företagen läkarundersökning ger underlag för bedömning av den fortsatta arbetsförmågan.

8.8 Krig eller krigstillstånd i Sverige

Rätt till försäkringsersättning gäller inte vid arbetsoförmåga som kan anses bero på krigstillstånd. Detsamma gäller vid arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter det att krigstillståndet upphört och som beror på kriget eller krigstillståndet. Befinner sig Sverige i krig eller i ett förhållande som av regeringen jämställs med krig, gäller särskild lagstiftning i fråga om Bolagets ansvarighet och rätt att ta ut krigspremie.

8.9 Deltagande i krig eller politiska oroligheter eller vistelse i krigsområde utom Sverige

Rätt till försäkringsersättning föreligger inte vid arbetsoförmåga eller dödsfall som inträffar då försäkrad deltar i krig eller politiska oroligheter eller vistas i krigsområde utom Sverige. Samma sak gäller vid arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter sådant deltagande eller vistelse i sådant område och som kan anses bero på kriget eller oroligheterna.

Utbyter kriget eller oroligheterna medan försäkrad vistas

i området, utan att själv delta, gäller försäkringen utan denna inskränkning under de tre första månaderna därefter.

8.10 Atomkärnprocess

Rätt till försäkringsersättning vid arbetsoförmåga eller dödsfall föreligger inte vid skada som orsakats direkt eller indirekt av atomkärnprocess.

8.11 Terroristhandling

Rätt till försäkringsersättning vid arbetsoförmåga eller dödsfall föreligger inte vid skada som förorsakats genom spridning av biologiska, kemiska eller nukleära substanser i samband med terroristhandling. Med terroristhandling avses en handling eller hot om handling, som innebär straffbar gärning, där handlingen som vidtas kan antas vara utförd av politiska, religiösa, ideologiska eller liknande skäl i avsikt att påverka statsmakt och/eller framkalla fruktan hos allmänheten.

9 Förvaltning

9.1 Premiegaranti

Försäkringskapitalet förvaltas i två portföljer med olika sammansättning, Tillväxtportföljen och Trygga portföljen. Fram till femton år före avtalad utbetalningstidpunkt förvaltas försäkringsvärdet i Tillväxtportföljen. När femton år kvarstår till avtalad utbetalningstidpunkt påbörjas en omfördelning av försäkringsvärdet mellan Tillväxtportföljen och Trygga portföljen med en sextondel varje år tills hela värdet överförs till Trygga portföljen. För att behålla denna fördelning mellan portföljerna sker omfördelning löpande med hänsyn tagen till försäkringsvärdets utveckling.

Om det vid nyteckning eller ändring av utbetalningstidpunkt återstår färre än femton år till avtalad utbetalningstidpunkt, placeras omgående så mycket av försäkringsvärdet i Trygga portföljen som svarar mot skillnaden mellan antalet år till avtalad utbetalningstidpunkt och femton år.

Vid dödsfall under premiebetalningstiden omfördelas hela försäkringsvärdet till Trygga portföljen.

9.2 Fond

9.2.1 Placeringsregler

Premie och försäkringskapital får placeras i enlighet med de placeringsregler som vid var tid gäller för försäkringsavtalet. Placering kan ske i de fonder som Bolaget vid var tid anvisar. Antalet fonder kan vara begränsat. Under tid som fondhandel pågår i försäkringen kan nya order inte anmälas.

Bolaget äger fondandelarna men ansvarar inte för dess värdeutveckling.

9.2.2 Investeringsprofil och omplacering av försäkringsvärde

Investeringsprofilen anger i vilka fonder kommande premier ska placeras. Vid omplacering anges i vilka fonder befintligt försäkringsvärde ska placeras. En omplacering innebär inte att vald investeringsprofil ändras.

Vid otydligt eller felaktigt angiven investeringsprofil placeras första premien i en av Bolaget anvisad fond. Vid otydlig eller felaktig begäran om omplacering eller ändring av investeringsprofil vidtas ingen åtgärd.

9.2.3 Placerings tidpunkt

Placering eller omplacering sker inom fem bankdagar från det att premien tillförts försäkringen eller anmälan om omplacering inkommit till Bolaget. Den första premien placeras i fondandelar tidigast när försäkringen har trätt i kraft.

9.2.4 Fondkurs

Placering i fond sker till det andelsvärde som offentligt noterats för den dag transaktionen sker. Om offentlig kurs inte kan tillämpas har Bolaget rätt att tillämpa det försäljnings- eller inlösenpris som Bolaget på objektiv grund bestämmer.

9.2.5 Fond upphör

Om en fond upphör, sammanläggs med annan fond eller av annat skäl ej längre är valbar, har Bolaget rätt att överföra försäkringskapitalet till annan av Bolaget vald fond.

9.3 Byte av förvaltningsform

Försäkringsvärdet kan i sin helhet överföras mellan ålderspension med premiegaranti och ålderspension med fondförvaltning. Överföring ska ske inom en månad efter det att begäran inkom till Bolaget. Byte av förvaltningsform kan ske under premiebetalningstiden.

10 Ändringsregler

10.1 Förfogande

Rätten att förfoga över försäkring tillkommer normalt försäkringstagaren. Efter försäkrads död tillfaller förfoganderätten förmånstagare om inget annat avtalats. Förmånstagare utan förfoganderätt har rätt att omplacera försäkringsvärde i ålderspension med fondförvaltning. Förmånstagare måste vara överens om ändring av försäkring.

Förfogande över en enskild försäkring kan inte ske utan samtycke av Bolaget. Ett förfogande kan inte ske retroaktivt. En försäkring kan inte ändras på sådant sätt att den inte längre uppfyller villkoren för pensionsförsäkring enligt Inkomstskattelagen (1999:1229).

10.1.1 Överlåtelse

Överlåtelse kan endast ske i enlighet med Inkomstskattelagen (1999:1229). Överlåtelse av tjänstepension kan endast ske till annan arbetsgivare och måste avse samtliga i pensionsplanen ingående försäkringar.

10.2 Ålderspension

10.2.1 Ändring av utbetalningstidpunkt

Avtalad utbetalningstidpunkt kan tidigare- eller senareläggas under premiebetalningstiden. Tidigaste utbetalningstidpunkt är normalt då försäkrad fyller 55 år eller vid dödsfall dessförinnan. Tidigareläggning av utbetalningstidpunkten för ålderspension utan återbetalningsskydd kräver godkänd hälsoprövning.

10.2.2 Ändring av utbetalningstid

Utbetalningstiden kan endast ändras vid utbetalningstidpunkten. Förkortning av utbetalningstid för ålderspension utan återbetalningsskydd kräver godkänd hälsoprövning. Vid ändring av utbetalningstid sker omräkning i enlighet med då gällande försäkringsvillkor, antaganden om livslängd, ränta, avgifter m.m.

10.2.3 Flytträtt

Ålderspensionens försäkringskapital kan flyttas till annan pensionsförsäkring i enlighet med inkomstskattelagens bestämmelser. Försäkringstagare och försäkrad ska vara överens om flytten.

Försäkringskapitalet får flyttas tidigast efter ett års försäkringstid. Flytt kan endast ske under premiebetalningstiden och inte efter försäkrads dödsfall. Godkänd hälsoprövning krävs vid flytt av ålderspension utan återbetalningsskydd.

Flytt sker inom 60 dagar från det att skriftlig flyttbegäran inkommit till Bolaget. Flytt som kräver hälsoprövning kan ske tidigast då hälsoprövningen är godkänd.

Försäkringskapitalet vid flytt utgörs av försäkringens faktiska värde vid flyttidpunkten efter avdrag för avgifter.

10.2.4 Återköp

Försäkringsavtalet kan inte återköpas.

10.2.5 Pantsättning

Försäkringsavtalet kan inte belånas eller pantsättas.

10.3 Återbetalningsskydd

Återbetalningsskydd kan väljas bort under försäkringstiden.

10.4 Sjukförsäkring, premiefrielse och familjepension

10.4.1 Höjning

Höjning av försäkringsbelopp kan endast ske om premiebetaling pågår vid begäran om höjning. Höjning kan inte ge ett högre försäkringsbelopp än det Bolaget skulle bevilja vid nyteckning.

Ändring som ökar Bolagets försäkringsrisk kräver normalt godkänd hälsoprövning. En höjning kan även kräva godkännande från Bolagets återförsäkringsbolag. Höjning av försäkringsbelopp medges utan hälsoprövning till följd av särskilt avtal om ålders- och premietrappa.

10.4.2 Särskild höjningsrätt

Vid avtal om löneföljsamhet kan försäkringsbelopp höjas inom de gränser som Bolaget tillämpar, under förutsättning att försäkrad är fullt arbetsför.

Höjning av försäkringsbelopp i annat fall kan ske inom de gränser som Bolaget tillämpar, under förutsättning att försäkrad är fullt arbetsför. Detta gäller inte för ägare, delägare och näringsidkare.

Höjningsrätten kan utnyttjas till försäkrad fyllt 64 år.

10.4.3 Utbetalningstid

Innan utbetalning av familjepension påbörjats kan annan utbetalningstid avtalas, dock minst fem år och maximalt tjugo år.

11 Utbetalning

11.1 Fullgörande av utbetalning

Begäran om utbetalning ska göras till Bolaget och den som gör anspråk på utbetalning ska kunna styrka sin rätt till beloppet. Inkommer ej erforderliga handlingar sker ingen utbetalning.

Utbetalning sker månatligen till konto i svensk bank eller

på annat sätt som Bolaget godkänt, senast en månad efter att erforderliga handlingar mottagits eller vid annan överenskommen tidpunkt därefter.

Om försäkringsvärdet vid utbetalningstidpunkten understiger 30 % av gällande prisbasbelopp, har Bolaget rätt att återköpa försäkringsavtalet, avkorta utbetalningstiden eller ändra utbetalningsperiodicitet.

11.2 Återbetalning

Om utbetalning har gjorts under felaktiga förutsättningar är mottagaren skyldig att återbetala beloppet till Bolaget.

11.3 Ålderspension

Privat ålderspension utbetalas till försäkringstagaren och tjänstepension till försäkrad, vid avtalad utbetalningstidpunkt, dock tidigast då försäkrad fyller 55 år. Utbetalningstiden kan normalt variera mellan fem och tjugo år eller livsvarigt.

Utbetalningen sker i slutet av den månad då försäkrad uppnår avtalad utbetalningsålder. Inkommer ej erforderliga handlingar senareläggs avtalad utbetalningstidpunkt ett år.

11.4 Återbetalningsskydd

Återbetalningsskydd utbetalas till insatt förmånstagare i händelse av försäkrads dödsfall. Varje utbetalning sker under förutsättning att insatt förmånstagare lever.

Om dödsfallet inträffar under premiebetalningstiden väljer förmånstagare utbetalningstid.

Om dödsfallet inträffar under utbetalningstiden för tidsbegränsad ålderspension, fortsätter utbetalningen under återstående utbetalningstid. Om dödsfallet inträffar under utbetalningstiden för livsvarig ålderspension, ändras utbetalningstiden till tjugo år. Från utbetalningstiden avräknas den tid som ålderspension utbetalats.

Inkommer ej erforderliga handlingar senareläggs avtalad utbetalningstidpunkt ett år.

11.5 Premiefrielse

Premiefrielse tillskjuter avtalad premie till ålderspension och familjepension månaden efter karenstidens utgång.

11.6 Sjukförsäkring

Sjukförsäkring utbetalas till försäkrad. Försäkringsbelopp utbetalas månaden efter karenstidens utgång.

11.7 Familjepension

Familjepension utbetalas till insatt förmånstagare. Varje utbetalning sker under förutsättning att insatt förmånstagare finns. Försäkringsbelopp utbetalas från och med månaden efter försäkrads dödsfall. Utbetalning sker under 5 år om inget annat avtalats.

12 Räntebestämmelser

Vid utbetalning och flytt vid ett senare tillfälle än vad som angivits utgår ränta enligt Räntelag (1975:635).

13 Ingivande av handlingar

Försäkrad, försäkringstagare och förmånstagare är skyldiga att inge de handlingar och på det sätt som

Bolaget efterfrågar. Medgivande att inhämta upplysningar ska lämnas på begäran. Begärda handlingar och övriga upplysningar ska insändas utan kostnad för Bolaget.

14 Avgifter

Bolaget tar ut premier och avgifter för risktäckning, drift samt skatt.

Avgifter kan tas ut som procentuell avgift på premien, försäkringsvärdet och/eller som en styckekostnad. Avgifter kan även tas ut vid flytt av försäkringskapital samt andra förfoganden över försäkringsavtalet. Bolaget kan även ta ut en särskild marknadsavgift i samband med byte av förvaltningsform, flytt samt återköp. För fondförvaltning tillkommer fondförvaltarens avgifter. Avgift för avkastningsskatt uttas som ett engångsbelopp vid beskattningsårets ingång.

Bolaget har även rätt till ersättning för försäkringsutbetalning som medför särskilda avgifter eller kostnader som beror på betalningsmottagarens önskemål.

Bolaget har rätt att ändra avgifter och premier under försäkringstiden. Förändringen kan även gälla för redan ingångna försäkringsavtal. Aktuella avgifter finns på www.nordealivochpension.se.

Bolaget tillgodogör sig avgifter och skatter genom att proportionellt sälja andelar i fonder eller förvaltningsportföljerna.

15 Skatteregler

Försäkringsavtalet utgör enligt Inkomstskattelagen (1999:1229) en pensionsförsäkring. Utfallande belopp beskattas i inkomstslaget tjänst. Avdragsrätten för inbetald premie är begränsad. Ålderspensionsförsäkring omfattas av avkastningsskatt.

Bolaget förbinder sig att lämna kontrolluppgifter enligt Skatteförordningen (2011:1244).

16 Villkorsändring

Försäkringsvillkoren kan ändras under försäkringstiden om detta är nödvändigt med hänsyn till försäkringens art, ändrad lagstiftning, myndigheters föreskrifter, ändrad rättstillämpning eller omständigheter i övrigt. Ändringar kan även göras av annan anledning, om ändringen generellt sett inte innebär en betydande nackdel.

En villkorsändring träder i kraft vid den nya premieperiod som inträder närmast efter ändringen eller annan angiven tidpunkt.

17 Ansvarsbegränsning

Bolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå vid fördröjning av utredning rörande försäkringsfall, utbetalning av försäkringsersättning eller annan åtgärd. Detta om fördröjningen beror av krig, terrorattack, politiska oroligheter eller annan katastrofhändelse eller på grund av lagbud, myndighets åtgärd eller stridsåtgärd i arbetslivet. Förbehållet om stridsåtgärd i arbetslivet gäller även om Bolaget självt är föremål för eller vidtar sådan stridsåtgärd.

Skada som uppkommer i andra fall ersätts inte av Bolaget, om Bolaget varit normalt aktsamt.

18 Meddelanden

Bolaget ansvarar inte för ett meddelande eller ett dokument som fått felaktig lydelse, om rättelse vidtas så snart felet upptäckts.

Meddelande anses ha inkommit till Bolaget den dag det ankomststämpelplats eller på annat sätt daterats hos Bolagets huvudkontor under dess officiella adress.

Försäkringstagare eller annan berättigad ska utan dröjsmål påtala dels eventuella fel i mottagna handlingar och dels om bekräftelse på att begärd åtgärd vidtagits inte kommit honom tillhanda. Bolaget är inte ansvarigt för skada som skulle ha kunnat undvikas om reklamation skett utan dröjsmål.

19 Behandling av personuppgifter

Som personuppgiftsansvarig behandlar Bolaget personuppgifter för att leverera de produkter och tjänster som parterna kommit överens om och för andra ändamål t.ex. för att följa lagar och andra regler. För detaljerad information om behandlingen av personuppgifter, vänligen läs vidare i Bolagets dataskyddspolicy som finns på www.nordealivochpension.se eller kontakta Bolaget. Dataskyddspolicyn innehåller information om den registrerades rättigheter i samband med behandlingen av personuppgifter, såsom rätten till information, rättelse, dataportabilitet, etc.

20 Motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism

Nordeakoncernen följer ett strikt regelverk för att förhindra att Nordea, dess produkter och/eller tjänster utnyttjas för finansiell brottslighet. Försäkringstagare, försäkrad och/eller andra personer relaterade till försäkringsavtalet är skyldiga att förse Nordea med all nödvändig information och/eller dokumentation med anledning av tillämplig lagstiftning.

Bolaget har rätt att inte upprätta en ny eller att begränsa befintlig affärsförbindelse, om förutsättningarna i första stycket inte är uppfyllda eller i de fall misstanke om penningtvätt och/eller finansiering av terrorism föreligger.

Bolaget har rätt att avsluta hela affärsförbindelsen om det på skälig grund kan misstänkas att Nordeas produkter eller tjänster utgör led i penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Bolaget har rätt att dela information till andra bolag inom Nordeakoncernen i syfte att motverka penningtvätt och/eller finansiering av terrorism.

21 Skaderegistrering – GSR

Bolaget äger rätt att i ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR) registrera anmälda skador med anledning av detta försäkringsavtal.

22 Klagomål och tvist

För oss i Nordea är det viktigt att du som kund är nöjd med våra tjänster och med vårt bemötande. Motsvarar vi inte dina förväntningar ber vi dig att i första hand kontakta ditt kontor för att få hjälp med ditt ärende.

Om du inte är nöjd med kontorets svar har du möjlighet att vända dig till Kundombudsmannen eller till Klagomålsansvarig hos Nordea Liv & Pension.

Kundombudsmannen, Nordea Bank Abp, svensk filial, M320, 105 71 Stockholm.
E-post: kundombudsmannen@nordea.com

Klagomålsansvarig, Nordea Liv & Pension, M4440, 105 71 Stockholm
E-post: nlp-klagomal@nordea.com

Ett beslut kan omprövas av Nordea Liv & Pensions Försäkringsnämnd genom att du sänder ett brev till:

Försäkringsnämnden, Nordea Liv & Pension, M4470, 105 71 Stockholm.

Om du vill få ditt ärende prövat utanför Nordea kan du vända dig till Allmänna Reklamationsnämnden (ARN) som lämnar rekommendationer i försäkringsfrågor.

Allmänna Reklamationsnämnden (ARN)
Box 174, 101 23 Stockholm, Tel: 08-508 860 00,
www.arn.se

Ärendet kan även prövas av allmän domstol.

Vill du diskutera ditt ärende med en oberoende part kan du kontakta Konsumenternas Försäkringsbyrå.

Konsumenternas Försäkringsbyrå
Box 24215, 104 51 Stockholm, Tel: 0200 - 22 58 00,
www.bankforsakring.konsumenternas.se.

Vägledning och råd kan även fås via den kommunala konsumentvägledningen. Du kan också få hjälp av Konsumentverkets webbaserade konsumentupplysning Hallå Konsument:

Konsumentverket
www.hallakonsument.se, Tel: 0771-525 525

23 Definitioner

Arbetsförmåga - Minst en fjärdedel nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfallsskada. Isolering som smittbärare enligt myndighets föreskrift jämställs med sjukdom.

Avtalad premie - Till ålderspensionen avtalad löpande sparpremie. Extrapremie och engångspremie ingår ej.

Fond - Investeringsfond som förvaltas av fondförvaltare som har rätt att driva fondverksamhet enligt Lag (2004:46) om investeringsfonder.

Förmånstagare - Den som enligt förmånstagarförordnandet ska erhålla utfallande belopp vid försäkringsfall.

Försäkrad - Den på vars livförsäkring är tecknad. För sjukförsäkring och premiebefrielse avses den vars arbetsförmåga försäkringen gäller.

Försäkringsbelopp - Avtalat belopp som betalas ut vid försäkringsfall.

Försäkringstagare - Den som äger försäkringsavtalet.

Försäkringstid - Ett försäkringsavtals sammanlagda giltighetstid, som består av premiebetalningstid och utbetalningstid.

Försäkringsvärde - Försäkringens vid var tid aktuella värde.

Förvaltningsform - Det sätt på vilket försäkringsvärdet förvaltas. För ålderspension förekommer fondförvaltning, traditionell förvaltning eller premiegaranti.

Garanterat försäkringsvärde – Den vid utbetalningstidpunkten garanterade delen av försäkringsvärdet.

Huvudförfallodag - Försäkringsavtalets huvudförfallodag inträffar antingen vid ingången av nytt kalenderår eller vid ingången av nytt försäkringsår.

Olycksfall - Skada som uppkommer genom yttre oförutsedd händelse.

Premie - Det belopp som inbetalas till försäkringen före avdrag för avgifter.

Premiebetalningstid - Den del av försäkringstiden då utbetalning ej pågår.

Premieperiod - Tiden mellan två huvudförfallodagar.

Prisbasbelopp - Ett värdeindex som fastställs varje år enligt Socialförsäkringsbalken (2010:110).

Sjukdom - Med sjukdom avses sjukdom, skada, åkomma och andra besvär.

Sjukperiod - Den tid arbetsförmåga varar under premiebetalningstiden.

Utbetalningsdagen - Den dag då den faktiska utbetalningen sker.

Utbetalningstid - Den del av försäkringstiden då utbetalning pågår.

Utbetalningstidpunkt - Den tidpunkt då försäkringen aktualiseras och utbetalning kan påbörjas.

Kontakt

Du hittar mer information om våra försäkringar på **nordea.se**.

Har du några frågor är du alltid välkommen att kontakta oss på e-post; NordeaLivNlpse@nordea.se eller på telefon:

Privat: 0771 - 22 44 88

Företag: 0771 - 350 360